УДК 330;338;365

[https://doi.org/10.33296/2707-0654-8\(16\)-09](https://doi.org/10.33296/2707-0654-8(16)-09)

МНИХ Ольга

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри маркетингу і логістики,
Національний університет «Львівська
політехніка», м. Львів, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0219-0533>

КИРИЛЕНКО Анастасія

студентка, Національний університет «Львівська
політехніка», м. Львів, Україна

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ ПРОЦЕСІВ КАПІТАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ І ПІДХОДИ ДО ЇХ ВИРІШЕННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Анотація. Доведено актуальність дослідження проблеми забезпечення функціональної цілісності процесів капіталізації економіки і підходів до їх вирішення в умовах пандемії, коли невизначеними стають просторово-часові рамки дифузії технологій і загроз. Показано, що капітал є важливою функцією, залежною від продуктивності інтелектуальної праці у різних сферах життєдіяльності суспільства та цільового скерування такої праці у реальному і фінансовому секторах економіки. Дано характеристику процесів капіталізації у провідних країнах світу і сучасних загроз щодо поширення в світі пандемії, які зміщують точки економічного росту і прискорюють процеси руйнування «старих» моделей відтворення капіталу. Доведено, що активний перерозподіл світових ринків капіталу між країнами-лідерами стає новим викликом для корпоративного менеджменту та спеціалізованих інституцій для країн-аутсайдерів. Акцентована увага на тому, що існує загроза щодо істотного перевищення темпів капіталізації економіки, особливо при нагромадженні боргових цінних паперів, порівняно із темпами росту ВВП. Це може стати причиною накопичення фіктивного капіталу та розкручування інфляційних процесів. Побудовано сучасні тренди щодо ринкової капіталізації провідних країн світу та її частки у ВВП, визначено пріоритетні фактори впливу на ринкову капіталізацію корпорацій на основі регресійних моделей. Досліджено роль спеціалізованих компаній з маркетингових досліджень у пошуку адекватних відповідей на сучасні виклики бізнесу та науковій спільноті, які пов'язані із вимушеною зміною маркетингової географії, диверсифікацією ринків і технологій в умовах поширення пандемії. Визначено фінансово-

економічні і соціальні наслідки глобальної пандемії коронавірусу. На цій основі розроблено змістовну модель забезпечення функціональної цілісності процесів капіталізації економіки у майбутньому.

Ключові слова: ринкова капіталізація, джерела формування вартості, економіка, загрози, пандемія, технологія, ринок, ризик, інноваційний ресурс

Вступ. У новому тисячолітті капітал, як самозростаюча вартість, виступає важливою функцією, залежною від продуктивності інтелектуальної праці у різних сферах життєдіяльності суспільства та цільового скерування такої праці у реальному і фінансовому секторах економіки. Процеси капіталізації є відображенням сучасних геополітичних змін на промислових і фінансових ринках, механізмів забезпечення доступу до інвестиційно-кредитних ресурсів для розвитку реального сектору економіки в умовах невизначеного майбутнього і здійснюються в певному просторі функціонування «розумної» економіки. Загрози щодо поширення в світі пандемії зміщують точки економічного росту і змінюють структуру видів економічної діяльності у промисловому виробництві, з одної сторони, і розширюють спектр сервісних послуг, прискорюючи тим самим процеси руйнування «старих» моделей відтворення капіталу, з іншої сторони. Ці явища супроводжуються як міграцією інтелектуального та фінансового капіталу основних гравців ділового глобального світу, так і появою нових проблемних зон у сфері охорони здоров'я, фінансів, маркетингу і логістики в провідних економіках світу і в т.зв. наздоганяючих країнах, які змушені адаптуватися до структурних змін на ринку та пов'язаних з ними трансформаційних і трансакційних витрат. Актуальними стають методи мобілізації і примноження капіталу, у т.ч. за рахунок боргових цінних паперів (ЦП), і розвиток підходів щодо ідентифікації нових джерел капіталізації і споживання вартості в умовах пандемії.

Аналіз останніх досліджень і розробок. Дослідженню проблем капіталізації економіки і факторів впливу на динаміку ринкової вартості компаній присвячено наукові роботи закордонних і вітчизняних вчених, зокрема, Т. Коупленда, А. Томаса, А.Стюарта, Дж. Муррріна, Дж. Мартіна, Дж.

Петті, О. Бутнік-Сіверського, Н. Брюховецької, О. Мендрула, В. Мікловди, А. Мокія та ін. Визначенню причин появи та форм прояву фіктивного або уявного капіталу в економіці, як нереалізованої вартості, присвячена робота R.Carson [1]. У ній акцентована увага на тому, що фіктивний капітал визначає особливий структурний зв'язок процесу відтворення капіталу, а також характер конкретних соціальних відносин між контрагентами; передбачається реалізація функції капіталу через процес штучного підвищення цін або валоризації (verwertung) – через скорочення виробництва і/або девальвацію національної валюти.

Капітал як самозростаюча вартість, як зазначає О. Логвиненко [2], виступає найбільш розвинутою трансформацією простору-часу. Поєднання в просторі і в часі витрат, цінностей і вартостей в межах досліджуваної країни відображає різні вектори реалізації цієї функції капіталу, у т.ч. оборотного та політичного капіталу [3,4]. Реальні можливості нагромадження чистих грошових потоків провідними технологічними компаніями-емітентами та їх доступність до джерел фінансування та інноваційних ресурсів визначають систему обмежень для всіх інших ринкових агентів – т.зв. аутсайдерів [5]. Ці можливості формуються в певному інституційному середовищі, яке, зокрема, стимулює патентну активність резидентів та нерезидентів, визначає правила гри та права на об'єкти інтелектуальної власності, як передумов для формування співвідношення «капіталізація економіки/ВВП». Як зазначає S. Gomułka [6], у довгостроковій перспективі темп зростання ВВП визначатиметься якісними змінами щодо капіталу і робочої сили. У фокусі макроекономічної європейської політики у часи вірусної загрози, як зазначають J. Hassler, P. Krusell, M. Ravn і Kjetil Storesletten, має бути пошук шляхів запобігання розриву принципово здорових зв'язків між постачальниками, фірмами, працівниками та клієнтами, щоб підтримувати цілісні ланцюги поставок [7]. Актуальними є різноманітні заходи, включаючи фінансову

підтримку, законодавчі зміни до праці, а також закони про банкрутство, підтримка попиту шляхом урядових трансферів як «виplat зі страхування корони». Довгострокові програми та проекти з розвитку економіки повинні стимулювати структурні зміни в умовах пандемії, оскільки політична невизначеність може стати зародком більш традиційної тривалої рецесії (політика «forward guidance»). У складні часи поширення пандемії зростає цінність довгострокової стратегії розбудови розумних відносин «державо-інвестор-бізнес-наука-суспільство».

Структурні зміни у складі капіталу супроводжуються технологічним оновленням виробництва та його інвестиційним забезпеченням [8]. Тому актуальною стає проблема розподілу власності у процесі IPO – між різними інституційними одиницями, між резидентами та нерезидентами через залучення прямого інвестора у процеси управління технологіями та контролю бізнесу. Прикладні аспекти формування вартості машинобудівного підприємства та управління процесами капіталізації розкрито у роботі [9].

Цілі даної наукової роботи – виявити сучасні тренди щодо ринкової капіталізації провідних країн світу та її частки у ВВП, визначити пріоритетні фактори впливу на ринкову капіталізацію корпорацій на основі регресійних моделей, визначити фінансово-економічні і соціальні наслідки глобальної пандемії коронавірусу та розробити на цій основі змістовну модель забезпечення функціональної цілісності процесів капіталізації економіки майбутнього.

Виклад основного матеріалу. Активний перерозподіл світових ринків капіталу між країнами-лідерами стає новим викликом для корпоративного менеджменту та спеціалізованих інституцій для країн-аутсайдерів, адже мова йде про розширення можливостей інвесторів – як нових резидентів, так і нерезидентів, які отримують певні корпоративні права щодо участі в управлінні бізнес-процесами, технологіями, на користування базою даних і в здійсненні

контролю у різних ланках ланцюга створення доданої вартості. На рис.1 показано особливості темпів капіталізації по відношенню до ВВП та участі на ринках капіталу технологічних компаній-лідерів у розвинених країнах. Згідно із класифікацією агентства FTSE Russell, Польща у 2018 році стала 25 країною «першого світу» – у числі розвинених країн.

Залучені кошти через купівлю-продаж ЦП на фондових ринках повинні бути розумно використані не тільки у сфері виробництва, але й у всіх проміжних ланках створення суспільної цінності, включаючи сферу обслуговування, що актуально в умовах формування і прискореного розвитку сервісної економіки, яка в останнє десятиріччя відрізняється вищими темпами зростання цін на послуги (ІТ-послуги, фінансові, маркетингові, логістичні послуги тощо) порівняно із цінами на товари.

Рис.1. Динаміка частки капіталізації економіки у ВВП у розвинених країнах %;

Джерело: побудовано на основі даних із джерел [10] та [11]

Існує загроза щодо відірваності або істотного перевищення темпів капіталізації економіки, особливо при нагромадженні боргових ЦП, порівняно із темпами росту ВВП, що може стати причиною накопичення фіктивного капіталу та розкручування інфляційних процесів. Довіра до урядових структур, які презентують економічну довгострокову стратегію розвитку і успішну

практику діяльності корпорацій-емітентів у сфері інноваційних технологій, стає підґрунтям для високих темпів зростаючої частки капіталізації економіки у ВВП, що видно на прикладі Японії – за 2010-19 рр. майже у 2 рази зріс коефіцієнт капіталізації економіки щодо ВВП (рис.2). У даній групі світових економік найвищі темпи капіталізації економіки і з найбільшою її часткою у ВВП спостерігаються у США (впродовж 2012-19 рр.). Відображені на рис.2 тренди ринкової капіталізації світових компаній за 2015-20 рр. підтверджують тезу про зростаючу роль високотехнологічних компаній у формуванні їх інвестиційної привабливості: за 2 роки ринкова капіталізація Apple зросла в 2рази – до 2 трлн. дол. [11].

Технологічний потенціал світових компаній став запорукою успішних операцій на фондовому ринку навіть в умовах Covid-19, що свідчить про невикористані кошти багатьох інвесторів, яких не влаштовує отримання пасивних доходів у вигляді депозитних вкладів у банках, а прагнуть зміцнити свої позиції шляхом спільної участі у діяльності інтелектуальних компаній майбутнього, перехресного володіння акціями тощо.

Рис.2. Тренди ринкової капіталізації світових компаній
за 2015-20 рр., млрд.дол.

Джерела: Amazon [13], Apple [14], Alphabet [15]

Темпи зростання капіталізації світових компаній – це індикатор поведінки стратегічних інвесторів та їх відношення до інноваційної активності різних секторів економіки, бачення ними майбутнього економіки країни і розуміння проблеми «ризик-вигода» при формуванні портфелю ЦП (табл.1). Найбільший позитивний вплив витрат на дослідження і розробки на ринкову капіталізацію серед 3-х компаній спостерігався у компанії Apple, що є індикатором грамотно побудованого продуктового портфелю та сильних конкурентних переваг на основі інноваційних розробок, що приваблює інвесторів і партнерів бізнесу, а масштаб бізнесу даної компанії не корелює з показником капіталізації. Більш важливим фактором для примноження капіталу Apple є технологічний потенціал, а не сумарний дохід.

Таблиця 1

Параметри регресійних моделей для оцінювання факторного впливу на динаміку ринкової капіталізації світових компаній із рейтингу Топ-100

Змінні регресійних моделей за 2015-2020рр.:		
У-капіталізація млрд. дол.; X1 – дохід, млн. дол.; X2 – операційний прибуток (EBIT),млн.дол.; X3 – витрати на дослідження і розробки,млн. дол.		
Amazon різке зростання капіталізації у 2018-20рр.		
Y= -365,398 +0,0046X1 R ² =0,9372	Y= 52,755+0,059X2 R ² =0,9373	Y= -356,2008+0,0379X3 R ² =0,9373
Alphabet різке зростання капіталізації у 2017-20рр.		
Y= 174,0942 +0,0045X1 R ² =0,9537	Y= -70,8612+0,0029X2 R ² =0,9599	Y= 189,1231+0,0279X3 R ² =0,9489
Apple різке зростання капіталізації у 2018-20рр.		
Y= -4431,299+ 0,0228X1 R ² =0,7189	Y= 2340,382 -0,0177X2 R ² = - 0,1125. Слабкий зв'язок . Модель неадекватна	Y= -996,867+0,1656X3 R ² =0,8899

Світові компанії мають значний ресурс для розвитку завдяки емісійному доходу (рис.3); капіталізація однієї компанії Microsoft більше ніж у 7разів вища за ВВП України 2019 р. (рівний близько 154 млрд. дол.).

Рис.3. Капіталізація світових американських компаній (із рейтингу Топ-100),
млрд.дол.

Логічно виникають питання про реальні можливості залучення інвестиційних ресурсів на ринках капіталу для подальшого розвитку, у т.ч. для подолання наслідків пандемії, а також про співвимірність економік світу або метрологічних систем, на що акцентував увагу Г.І. Башнянин. Тому теорія економічного зростання та капіталізації економіки потребує наближення до реальної практики господарювання, коли: неспіввимірними є темпи росту капіталізації окремих ТНК і національних економік, реальної і фінансової економіки; змінюється співвідношення керованих і некерованих факторів на рівні макро- і мікроекономіки в умовах т.зв. «цифрової диктатури», що ускладнює доступ «наздоганяючих» країн, або тих, що розвиваються (серед них і Україна), до прогресивних технологій та ін. інноваційних ресурсів.

Збільшуються розриви у темпах технологічної дифузії і нагромадження нематеріальних активів у складі основних фондів між різними групами прикордонних країн – TFA (technology frontier area) та всіх інших (non-TFA)

[16]. Важливою складовою успіху в процесах капіталізації виступає купівля-продаж ринкової інформації спеціалізованих компаній з маркетингових досліджень, у т.ч. про закордонні ринки у різних зонах коронавірусу, що підтверджує реалізований попит у вигляді доходу цих компаній за 2020 р. (дані на рис.4).

Рис.4. Порівняльна характеристика доходу світових спеціалізованих компаній з маркетингових досліджень у 2020 р.

Джерело: побудовано авторами на основі даних [17]

Зростаючу роль маркетингових досліджень і технологій в активізації інноваційної діяльності демонструє ірландська економіка, що підтверджується зростанням частки нематеріального капіталу в загальній вартості основних фондів – із 3% у 2000 р. – до понад 15% у 2018 р.; кількість нових патентів Ірландії на душу населення за останнє десятиліття перевищила середнє значення в країнах-членах організації економічного співробітництва і розвитку – ОЕСР [18]. Проте акціонерні компанії і державні структури Ірландії досить обережно відносяться до питань розподілу акціонерної власності шляхом продажу акцій і залучення на ринках капіталу боргових ЦП, що підтверджується динамікою «капіталізація/ВВП»: за 2015-2020 рр. цей показник знизився від 46% до 37%.

Компанії світу, які передбачали економічні наслідки глобальної пандемії коронавірусу, мають накопичені кошти готівкою і в ринкових ЦП на суму понад 7,6 трлн. дол., при цьому процентні ставки залишаються на рекордно низьких рівнях [19]. Відкладений попит щодо придбання товарів і активів, у т.ч. через операції M&A, може пожвавитися, оскільки доступність до вакцин світових брендів компаній підвищує рівень довіри з боку інвесторів та споживачів. Для компаній, які стикаються із сучасними викликами, консолідація активів може бути неминучою у найближчий час. Укладання угод для створення спільної цінності в майбутньому може бути найкращим та найшвидшим способом для заповнення бізнесом вимушених прогалин 2019-20pp. – у навичках, ресурсах і в технологіях.

Через форс-мажорні обставини, зокрема, пандемію, агресивну політику монополістичних структур, активізацію на фондових ринках нових гравців – власників конвертованих облігацій-опціонів, які обмінюють їх на акції привабливих компаній, відбуваються структурні зрушення у розподілі ринкової власності, зміщуються джерела формування вартості та появляються нові зони її споживання (рис. 5).

Рис.5. Фінансово-економічні і соціальні наслідки глобальної пандемії коронавірусу та зміна умов капіталізації економіки в майбутньому

Члени організації BIO (Biotechnology Innovation Organization), яка налічує понад 1000 біотехнологічних компаній, шукають за кордоном можливості для розширення своїх науково-дослідних робіт і значною мірою покладаються на силу та обсяг потенціалу інтелектуальної власності для залучення інвестицій, необхідних для комерціалізації їхніх технологій [20]. Деякі уряди видали або погрожували випустити т.зв. примусові ліцензії (compulsory licenses – CL), які дозволяють місцевим компаніям виготовляти, використовувати, продавати або імпортувати певні запатентовані ліки без згоди власника патенту. Як застерігає

ВІО, у випадку з лікарськими засобами уряди повинні діяти щодо СІ лише відповідно до міжнародних правил.

Впровадження високих біотехнологій нерозривно пов'язане із «погоною за мізками» і мотивацією інтелектуальної праці. Так, американський працівник-біолог заробляє майже 99 000 дол./рік, що на 85% перевищує середній показник у приватному секторі; це стає поштовхом для внутрішньої і зовнішньої міграції інтелектуальної робочої сили як складової інтелектуального капіталу. Гудвілл технологічних компаній власне і виступає фактором їх зростаючої капіталізації.

У даному контексті варто зауважити, що Україні вкрай необхідна критична переоцінка минулого власного і закордонного досвіду щодо факторів капіталізації економіки, ідентифікації проблемних зон споживання вартості і грошових потоків інвестиційної діяльності, які проходять через біржовий ринок, усвідомлення необхідності гнучкого управління акціонерним капіталом (рис. 6). У 2019 році «Фрідом Фінанс Україна» перша в Україні почала надавати доступ до інтернет-трейдингу на Українській біржі, проте і надалі складним для бізнесу є доступ до міжнародних ринків капіталу і довгострокових боргових ЦП.

Висновки і напрямки подальших наукових досліджень. В умовах пандемії у просторі і в часі змінюються центри формування вартості при зростаючих альтернативах примноження капіталу в умовах сервісної економіки. Невизначеними на найближчу перспективу залишаються обсяги і зони генерування доходів, що актуалізує наукові дискусії на тему трансформації традиційної моделі дисконтування грошових потоків – на моделі реальних опціонів. Самозростання вартості – це динамічний процес нагромадження технологічних знань, досвіду та апробації різних моделей бізнесу в часи пандемії. З ускладненням інвестиційного середовища і посиленням впливу лідерів світового ринку капіталу на економіку країн, що розвиваються, необхідно консолідувати інтелект української нації на створення інноваційних платформ управління економікою та капіталізаційними процесами, що складає перспективний напрямок подальших науково-прикладних досліджень.

Рис. Ідентифікація проблемних зон споживання вартості та передумови для забезпечення функціональної цілісності процесів капіталізації економіки

Використана література

1. Carson R. Fictitious Capital and the Re-emergence of Personal Forms of Domination. URL: <https://ir.canterbury.ac.nz/bitstream/handle/10092/14503>
2. Логвиненко О.О. Виміри економічного простору в умовах глобалізації. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2008. № 33. С.102-106.
3. Прохорова В.В., Тютюнник Ю.Д. Економічні регулятори управління оборотним капіталом підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2013. Вип. 41. С. 246-250.
4. Дикань В.Л. Стратегічні пріоритети розвитку економіки України в умовах зміни центрів економічної та політичної влади. *Вісник економіки транспорту і промисловості: збірник науково-практичних статей*. 2013. № 41. С. 11-16.
5. Mnykh O., Safonov Yu. Exit from innovation crisis of Ukraine and identification of new economic zones of problem marketing and logistic situations. *Науковий вісник «Полісся»*, 2018. С.86-95.
6. The Global Economy in the 21st Century: Will the Trends of the 20th Century Continue? Central European Economic Journal, Volume 2, Issue 49, Pages 62–72, eISSN 2543-6821, DOI: <https://doi.org/10.1515/ceej-2017-0011>.
7. Economic policy under the pandemic: A European perspective. URL: <https://voxeu.org/article/economic-policy-under-pandemic-european-perspective>
8. Barro Robert, Xavier Sala-i-Martin (1997). Technological Diffusion, Convergence and Growth. Journal of Economic Growth 2(1): 1-26. URL: http://www.econ.yale.edu/growth_pdf/cdp735.pdf.
9. Мних О.Б. Маркетинг у формуванні вартості машинобудівного підприємства: монографія. Львів. 2009. 428 с.
10. Market capitalization of listed domestic companies as share of gross domestic product (GDP) in Japan from 2010 to 2019. URL: <https://www.statista.com/statistics/573268/market-cap-of-domestic-companies-as-share-of-gdp-japan>
11. Market capitalization of listed domestic companies (% of GDP) – United States. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/CM.MKT.LCAP.GD.ZS?locations=US>
12. Рыночная капитализация Apple достигла \$2 трлн. URL: <https://itc.ua/news/rynochnaya-kapitalizaciya-apple-dostigla-2-trln>.
13. Amazon Market Cap 2006-2020 | AMZN. URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/AMZN/amazon/market-cap>.
14. Apple Market Cap 2006-2020 | AAPL. URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/AAPL/apple/market-cap>.
15. Alphabet Market Cap 2006-2020 | GOOGL. URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/GOOGL/alphabet/market-cap>.
16. Gomułka S. The Global Economy in the 21st Century: Will the Trends of the 20th Century Continue? URL: [file:///C:/Users/User/Downloads/\[25436821%20](file:///C:/Users/User/Downloads/[25436821%20).

17. Bowers D. 2020 Top 50 U.S. Market Research and Data Analytics Companies. URL: <https://www.ama.org/marketing-news/2020-top-50/>.
18. Technological diffusion and managing the associated economic transitions. URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/8e5bcb27-en/index.html>.
19. Global M&A Industry Trends. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/services/deals/trends.html>.
20. Biotechnology innovation organization 2020. Special 301 submission. URL: https://www.bio.org/sites/default/files/2020-04/BIO_202020301_Review_Comment.pdf.

References

1. Carson R. Fictitious Capital and the Re-emergence of Personal Forms of Domination. URL: <https://ir.canterbury.ac.nz/bitstream/handle/10092/14503>
2. Lohvynenko O.O. Vymiry ekonomichnoho prostoru v umovakh hlobalizatsiyi. Visnyk sotsial'no-ekonomichnykh doslidzhen'. 2008. № 33. S.102-106.
3. Prokhorova V.V., Tyutyunnyk YU.D. Ekonomichni rehulyatory upravlinnya oborotnym kapitalom pidpryyemstva. Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti. 2013. Vyp. 41. S. 246-250.
4. Dykan' V.L. Stratehichni priorytety rozvytku ekonomiky Ukrainy v umovakh zminy tsentriv ekonomichnoyi ta politychnoyi vlady. Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti: zbirnyk naukovo-praktychnykh statey. 2013. № 41. S. 11-16.
5. Mnykh O., Safonov Yu. Exit from innovation crisis of Ukraine and identification of new economic zones of problem marketing and logistic situations. *Naukovyy visnyk «Polissya»*, 2018. s.86-95.
6. The Global Economy in the 21st Century: Will the Trends of the 20th Century Continue? Central European Economic Journal, Volume 2, Issue 49, Pages 62–72, eISSN 2543-6821, DOI: <https://doi.org/10.1515/ceej-2017-0011>.
7. Economic policy under the pandemic: A European perspective. URL: <https://voxeu.org/article/economic-policy-under-pandemic-european-perspective>.
8. Barro Robert, Xavier Sala-i-Martin (1997). Technological Diffusion, Convergence and Growth. Journal of Economic Growth 2(1): 1-26. http://www.econ.yale.edu/growth_pdf/cdp735.pdf.
9. Mnykh O.B. Marketynh u formuvanni vartosti mashynobudivnoho pidpryyemstva: monohrafiya. L'viv. 2009. 428 s.
10. Market capitalization of listed domestic companies as share of gross domestic product (GDP) in Japan from 2010 to 2019. URL: <https://www.statista.com/statistics/573268/market-cap-of-domestic-companies-as-share-of-gdp-japan/>.
11. Market capitalization of listed domestic companies (% of GDP) United States. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/CM.MKT.LCAP.GD.ZS?locations=US>.

12. Rynochная kapitalizatsiya Apple dostigla \$2 trln. URL: <https://itc.ua/news/rynochnaya-kapitalizatsiya-apple-dostigla-2-trln/>.
13. Amazon Market Cap 2006-2020 | AMZN. URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/AMZN/amazon/market-cap>.
14. Apple Market Cap 2006-2020 | AAPL. URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/AAPL/apple/market-cap>.
15. Alphabet Market Cap 2006-2020 | GOOGL. URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/GOOGL/alphabet/market-cap>.
16. Gomulka S. The Global Economy in the 21st Century: Will the Trends of the 20th Century Continue? URL: [file:///C:/Users/User/Downloads/\[25436821%20](file:///C:/Users/User/Downloads/[25436821%20).
17. Bowers D. 2020 Top 50 U.S. Market Research and Data Analytics Companies. URL: <https://www.ama.org/marketing-news/2020-top-50/>.
18. Technological diffusion and managing the associated economic transitions. URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/8e5bcb27-en/index.html?itemId=/content/component/8e5bcb27-en>.
19. Global M&A Industry Trends. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/services/deals/trends.html>.
20. Biotechnology innovation organization 2020. Special 301 submission. URL: https://www.bio.org/sites/default/files/2020-04/BIO_2020%20Special%20301_Review_Comment.pdf.

Ольга Мных,

доктор экономических наук, профессор,
профессор кафедры маркетинга и логистики,
Национальный университет «Львовская политехника», г. Львов, Украина

Анастасия Кириленко,

студентка,
Национальный университет «Львовская политехника», г. Львов, Украина

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ЦЕЛОСТНОСТИ ПРОЦЕССОВ КАПИТАЛИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ И ПОДХОДЫ К ИХ РЕШЕНИЮ В УСЛОВИЯХ ПАНДЕМИИ

Аннотация. Доказана актуальность исследования проблемы обеспечения функциональной целостности процессов капитализации экономики и подходов к их решению в условиях пандемии, когда неопределенными становятся пространственно-временные рамки диффузии технологий и угроз. Показано, что капитал является важной функцией, зависящей от производительности интеллектуального труда в различных сферах жизнедеятельности общества и целевого направления такой работы в реальном и финансовом секторах

економіки. Дана характеристика процесів капіталізації в ведущих країнах світа і загроз по розповсюдженню в світі пандемії, які зміщують точки економічного зростання і прискорюють процеси руйнування «старих» моделей виробництва капіталу. Доведено, що активне перерозподілення світових ринків капіталу між країнами-лідерами стає новим викликом для корпоративного менеджменту і спеціалізованих інститутів для країн-аутсайдерів. Акцентовано увагу на тому, що існує загроза відносно суттєвого перевищення темпів капіталізації економіки, особливо при накопленні довговічних цінних паперів, порівняно з темпами зростання ВВП. Це може стати причиною накоплення фіктивного капіталу і розкручування інфляційних процесів. Побудовані сучасні тенденції по ринковій капіталізації ведущих країн світа і її частини у ВВП, визначені пріоритетні фактори впливу на ринкову капіталізацію компаній на основі регресійних моделей. Досліджено роль спеціалізованих компаній по маркетинговим дослідженням в пошуку адекватних відповідей на сучасні виклики бізнесу і наукової громадськості, пов'язані з вимущеною зміною маркетингової географії, диверсифікацією ринків і технологій в умовах розповсюдження пандемії. Визначені фінансово-економічні і соціальні наслідки глобальної пандемії коронавірусу. На цій основі розроблена змістовна модель забезпечення функціональної цілості процесів капіталізації економіки в майбутньому.

Ключевые слова: ринкова капіталізація, джерела формування вартості, економіка, загрози, пандемія, технологія, ринок, ризик, інноваційний ресурс

Olga Mnykh,

Doctor of Economics, Professor,
Professor at the Department of Marketing and Logistics,
National University «Lviv Polytechnic»

Anastasia Kirilenko,

Student, National University «Lviv Polytechnic»

CURRENT PROBLEMS OF ENSURING THE FUNCTIONAL INTEGRITY OF THE CAPITALIZATION PROCESSES OF THE ECONOMY AND APPROACHES TO THEIR SOLUTIONS IN THE CONDITIONS OF THE PANDEMIC

Abstract. It has been proven that the study of the problem of ensuring the functional integrity of the capitalization processes of the economy and approaches to its solution in conditions of the pandemic, when the space-time framework of

technologies and threats diffusion becomes uncertain is relevant. It is shown that capital is an important function that depends on the productivity of intellectual labor in various spheres of society and the target direction of such labor in the real and financial sectors of the economy. The processes of capitalization in the leading countries of the world and current threats to the spread of the pandemic in the world, which shift the points of economic growth and accelerate the destruction of "old" capital reproduction models are characterised. It has been proven that the active redistribution of world capital markets between leading countries is becoming a new challenge for corporate management and specialized institutions for outsider countries. Emphasis is placed on the fact that there is a threat of a significant excess of economic capitalization, especially with the accumulation of debt securities, compared with GDP growth. This can lead to the accumulation of fictitious capital and the promotion of inflation. Modern trends in the market capitalization of the world's leading countries and its share in GDP are constructed and the priority factors influencing the market capitalization of corporations are determined on the basis of regression models. The role of specialized marketing research companies in finding adequate answers to modern challenges of business and the scientific community, which are associated with the forced change of marketing geography, diversification of markets and technologies in terms of pandemic is researched. The financial, economic and social consequences of the global coronavirus pandemic have been determined. On this basis, a meaningful model of ensuring the functional integrity of the capitalization processes of the economy in the future has been developed.

Keywords: market capitalization, sources of value formation, economics, threats, pandemic, technology, market, risk, innovation resource